

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 120 — Štev. 120 — VOLUME LII. — LETNIK LII.

NEW YORK, TUESDAY, JUNE 20, 1944 — TOREK, 20. JUNIJA, 1944

Tel: CHelsea 3-1242

ZRAČNA BITKA PRI SAIPANU

Največja bitka v zraku in na morju po bitki pri Midwayu se je bila včeraj pri Mariana otočju, ko so ameriški aeroplani z matičnih ladij, ki so pomagali kopni armadi pri napadu na Saipan, izstrelili nad 300 japonskih aeroplanov, ki so najbrže tudi prišli z matičnih ladij.

Ameriški aeroplani in topovi bojnih ladij so tako uspešno odbijali napade japonskih aeroplanov, da je bila samo ena ameriških ladij poškodovana in še ta zelo malo. Koliko naših aeroplanov je bilo izgubljenih, poročilo ne pove.

Na Saipanu so Amerikanci zavzeli Aslito letališče 1465 m od Tokia in 1470 milj od Davoa na Filipinah.

Kopna armada, ki prodira proti Magicienne zalivu, je sovražnikovo armado razbila na več oddelkov in sedaj drži zapadno obrežje zaviha in prodira dalje v notranjost navzlic vedno naraščajočim sovražnim protinapadom.

Admiral Chester W. Nimitz v svojem poročilu ne trdi, da so japonski aeroplani bili z matičnih ladij, temveč samo izrazi svoje mnenje, da so mogoče v bližini matične ladje.

Ravno tako pa morejo japonski aeroplani prileteti s Filipinov s tem, da pristanejo na Palau in Jap, ali pa naravnost od Truka. Z Davoa na Filipinih do Palaua je 516 milj, od Palaua do Saipana pa 830 milj.

Bitka okoli Mariana otokov se je deseti dan. Pričela se je 10. junija, ko so aeroplani z matičnih ladij pričeli napadati Saipan in druge otoke v Mariana otočju. Za aeroplani so prišle bojne ladje obstrleljati otoke, nakar se je izkrenalo vojaštvo.

Semboes delavci naglo pripravljajo Aslito letališče in bo v kratkem zopet porabno.

Associated Press poroča, da Japonci govorijo o velikih zmagi na morju v "bodočnosti". Tokijski radio je včeraj naznanil sledeče:

"V Tokiu je bilo naznanjeno, da bo japonska mornarica v bližnji bodočnosti izvajala veliko zmago na osrednjem Pacifiku. Vsi željno čakamo na to vest."

Pred napadom na Saipan so ameriški letalci po otoku raztresli razglase, v katerih pozivljajo domače prebivalstvo, da izprazni obrežne kraje, ker jih bodo aeroplani bombardirali. Razglasi pa so prebivalstvu zagotovili, da ga Amerikanci ne bodo nadlegovali.

Washington vesel sporazuma med Šubašičem in Titom

Uradni Washington je zelo vesel poročila, ki ga je poslal maršal Tito, da je prišlo do sporazuma med dr. Šubašičem in maršalom Titom.

Naglo proti Cherbourgu

Ameriška armada zelo naglo prodira proti Cherbourgu in je od nje oddaljena samo še osem milj.

Artilerija naglo sledi infanteriji in 155-milimeterski topovi—Long Toms—so pričeli bombardirati veliko pristanišče.

Včeraj je mrzel dez zmočil vojake in ceste in pota premenil v mlakaze. Navzlic dežju in večdnevni bojov Amerikanci z istim navdušenjem prodirajo dalje.

Včeraj je bil skoro brez vsakega boja zavzet Briquenebec, ki je važno križišče cest. Montebourg, ki so ga Amerikanci že zavzeli, pa zopet izgubili, so sedaj obšli, toda sčasom bo nemška garnizija uničena.

Amerikanci so tudi obšli Valognes, ki je tudi zelo važno križišče cest, 12 m pred Cherbourgom. Valognes smatrajo za ključ do Cherbourga in okoli njega so Nemci zbrali močno armado in vse kaže, da ga bodo branili. Včeraj pa so pričeli nemški vojaki odhajati iz mesta, dasi je v njem še močna garnizija. Ameriki najbrže hočejo umakniti dve ali tri divizije proti Cherbourgu in ga bodo branili.

Včeraj so Amerikanci vjeli okoli 1000 Nemcev, ki so bili zelo zmedeni, ker so Amerikanci prebili njihovo črto.

Nemški ujetniki v dolgih vrstah prihajajo v ozadje in na njih obrazih je videti veliko potrtost. Ceste so posejane z razbitimi nemškimi truki in orožjem. Na nekaterih krajih je isti prizor, kot v Tuniziji, ko je bila razbita armada generala Jurgena von Arnima in feldmaršala Rommela.

Med Nemci vlada velika zmedenost, ker niso pričakovali, da bi bila njihova črta tako naglo prebita in so bili zajeti kot v pasti. Ena divizija se je skušala prebiti skozi ameriški obroč, toda je bila razbita in se je sled nje umaknila proti Cherbourgu.

Poročevalec z a Columbia Broadcasting System v New Yorku je sporočil, da se nemški vojaki pritožujejo, da že nekaj dni niso ničesar jedli. Nek častnik je povedal, da že ni jedel dva dni.

Koliko Nemcev je bilo ubitih, ni mogoče dognati; to skrivnost zakrivajo polja, gozdovi in meje. Trupa leže vsepovsod; vsakdo leži, kjer je padel, ker ni bilo časa jih pokopati.

Včeraj so Amerikanci zavzeli med drugim tudi vojaško bolnišnico, kateri so našli 35 ameriških ranjenih padalcev, ki so bili vjeti prvi dan zavezniškega vpada. Povedali so, da so imeli zelo dobro zdravniško pomoč in rane se jim naglo celijo.

TURŠKI VNANJI MINISTER ODPSTOPI

Turški vnanji minister Numan Menemenoglu je odstopil in zaveznikom, zlasti Rusiji in Angliji je ta vest dobrodošla. Menemcoglu je bil sicer dober diplomat, toda se ni dobro razumel z angleškim zunanjim ministrom Anthony Edenom in oni, ki ga dobro poznajo, pravijo, da je bil zelo proti Rusiji in da je želel, da bi Nemčija premagala Rusijo.

Zadnje meseca je njegovo stališče vedno bolj težavno. Po moskovski konferenci se je v Kairi sestal z ministrom Edenom in med njima ni prišlo do nikakega sporazuma. Zelo nezadovoljen je bil z odločitvijo turške vlade glede pošiljanja kroma Nemčiji. Nemškemu poslaniku Franzu von Papenu je sporočil, da je njegova vlada sklenila, da bo samo polovico kroma pošiljala Nemčiji. Isti večer pa je predsednik Ismet Inonu naznanil, da je Turčija vstavila vse pošiljanje kroma, ne da bi se prej o tem posvetoval z vnanjim ministrom Menemcoglujem.

Zavezniki pripravljeni na plinsko vojno

Vojaški krogi v Washingtonu pričakujejo, da bodo Nemci v obupu nazadnje pričeli rabiti tudi pline. General Eisenhower je pričakoval, da se bodo Nemci poslužili plinov pri zavezniškem vpadu v Francijo in je bil na to pripravljen. Uniforme vojakov, ki so vpadli na kontinent, je bila zavarovana proti plinom in vsak vojak je imel s seboj plinsko maske.

Nekateri vojaški izvedenci domnevajo, da bodo Nemci čakali s plinsko vojno toliko časa, da bo več stotisoč zavezniških vojakov v Franciji, nato pa bodo spustili pline v taki množini, da bo vporaba plinov v prvi svetovni vojni izgledala le kot igračka. Ravno tako je mogoče, da bodo Nemci svoje robotne aeroplane napolnili s plini in jih bodo poslali nad zavezniške armade.

Nemci pa dobro vedo, da bodo zavezniki na njihov plinski napad odgovorili še z mnogo večjo silo. Ker imajo zavezniki veliko premoč v zraku, bodo mogli z aeroplani celo Nemčijo zakriti v oblake strupenih plinov.

Prijet nemški ogleduh

Na nekem vlaknu, ki je te dni vozil proti jugu, je potnica, Mrs. J. Gray odšla v obedovalni voz. Nasproti nje je sedel nek angleški častnik, ki pa je bil tako neroden, da je zliž čašo črne kave na njeno obleko in pri tem nehoti vzdiknil: — "Ach, mein Gott". Mrs. Gray je o tem takoj obvestila sprevoznika, ki je zadevo brzojavno naznanil preiskovalnemu uradu.

RUSI DESET MILJ OD VIIPURIJA

Rdeča armada generala Gorovova je prebila Mannerheimovo črto na razdaljo 31 milj in se je približala Viipuriju na deset milj.

Moskovsko poročilo pravi, da iz pristanišča že odhajajo ladje, ker ga že dosega ruski topovi.

Kot poroča United Press, pričakujejo finski krogi v Stockholm, da bo mesto padlo v 48 urah. Proti Viipuriju prodirajo Rusi na 20m fronti. V ruski-finski zimski vojni 1939-40 je Viipuri padel 11. marca 1940 in vojna je bila končana 12. marca.

Tito osvobodil zavezniške letalce

Iz svojega glavnega stana naznanja maršal Tito, da je njegova osvobodilna vojska v Hercegovini osvobodila deset zavezniških letalcev, ki so jih Nemci ujeli.

Isto poročilo naznanja, da pošiljajo Nemci vedno več vojaštva v Liko in da se bijejo ljuti boji pri Korenici.

V Slavoniji so partizani razbili nemški oklopni vlak in velik železniški most pri Veru.

Zavezniki priznali Bonomijevo vlado

Zavezniki so po enotedenskem razmotrivanju odobrili italijanski kabinet, ki ga je sestavljal ministrski predsednik Ivanoe Bonomi. Za priznanje je prosil kraljevi namestnik princ Umberto in kabinet je takoj pričel opravljati svoje posle.

Zavezniki pa so zahtevali, da novi kabinet prevzame vse odgovornosti, ki jih je prevzel maršal Pietro Badoglio s posebnim ozirom na pogoje premirja.

zvezinega pravosodnega oddelka, oziroma FBI. Angleškega častnika so takoj prijeli, čim je vlak dospel v Washington, in ta se je dognalo, da je ta pseudo-častnik nek nemški ogleduh, katerega so iskali že par mesecev.

Newyorški župan hoče iti v Jugoslavijo

Newyorški župan je včeraj rekel, da bi ga washingtonska vlada poslala v kako osvobodeno deželo v Evropi in mu da kako mesto v upravi dežele.

"Tukaj nisem srečen," je rekel župan Fiorello La Guardia, "kajti onstran morja je mnogo dela, ki ga je treba opraviti in mislim, da morem mnogo pomagati vojaškim oblastim in delati pri upravi dežele v Franciji in tudi v Nemčiji, kadar pride naša armada tja."

La Guardia je že pred mnogimi meseci poslal predsedniku Rooseveltu prošnjo, da ga pošlje v katerokoli deželo in mu podeli kak službo. Župan mu podeli kako službo. Župan bil poslan na Balkan in zlasti še v Jugoslavijo.

NAJMANJ KARDINALOV IZZA LETA 1880

Katoliška cerkev ima sedaj samo še 42 kardinalov, kar je najmanjše število izza leta 1800, torej v 144 letih. Običajno število kardinalov je 72, pa skoro nikdar ni pošto.

Papež Pij XII. se je odločil, da tokom vojne ne bo imenoval novih kardinalov, kajti po njegovem mnenju pomeni imenovanje kardinala veliko slavo za ljudi, medtem ko vojna ni primeren čas za to.

V konklavi leta 1939, ko so izvolili sedanjega papeža, je bilo 62 kardinalov. Dva kardinala sta umrla, predno se je pričela vojna, pozneje pa jih je umrlo 17. med njimi kardinal Mundelein iz Chicaga in O'Connell iz Bostona, ter je ostal še edini ameriški kardinal Dougherty iz Philadelphije.

Med 42 kardinali je 25 italijanskih, štirje so Francozje, dva Nemci, en Amerikane, eden Kanadčan, eden Argentinec, eden Španec, eden Madžar, eden Ireec, eden Avstrijec, eden Poljak, eden Portugalec, eden Belgijec in eden Sire.

Kakorhitro bo končana vojna, bo papež sklical kardinalski konzistorij in bo imenoval več novih kardinalov, med katerimi bo tudi prav gotovo newyorški nadškof Francis J. Spellman.

Sedanje število kardinalov je najmanjše izza časa papeža Pija VI., katerega je Napoleon odpeljal v Pariz, kjer je umrl. Dokler je bil ujetnik v Parizu, ni imenoval nobenega kardinala. Kardinalski konklava pa se je sestal v Benečkah leta 1800 in je bilo navzočih samo 16 kardinalov.

NEMCI NA ELBI SO SE PODALI

Včeraj zjutraj je v Porto Langone zavihrala bela zastava v znak, da se je nemška posadka podala francoski armadi. Francoska artilerija je vso noč obstreljevala pristanišče, kjer je bil zadnji nemški branik na otoku.

Zavezniki bombniki so razbili vse prometne črte na otoku in vsako, tudi najmanjšo ladjico, s katero bi mogli Nemci pobegniti z otoka.

Z zavzetjem Elbe so Francozi vjeli okoli 1800 Nemcev.

Italijanska fronta

Zaveznikiška peta armada, ki prodira ob zapadni obali Italije, je včeraj zadela na največji sovražni odpor po paden Rima. Nemci so poslali v boj veliko artilerijsko rezervo, da zavstavi zaveznike. Včeraj so zavezniki napredovali deset milj od zavzetega Grosseta in zavzeli Campagnatico.

Osmo angleška armada je zavzela Assisi, kjer je sv. Frančišek ustanovil frančiškanski red in kjer je umrl. Nemci Assisi niso branili, umaknili so se proti Perugia, ki jo bodo najbrže branili do zadnjega.

Nemški radio pravi, da so Nemci odbili zaveznikiški napad severno od Perugia, kar pomeni, da so zavezniki Perugia ali obšli, ali pa jo zavzeli. United Press naznanja, da je nemški radio sporočil, da so Nemci izpraznili Perugia.

ALI SE BO PETER SESTAL S TITOM?

V Londonu je bilo neuradno naznanjeno, da se bo mogoče kralj Peter nekje v Sredozemlju sestal z maršalom Titom, da se sporazumeta glede jugoslovanskega edinstva. V Londonu se govori, da je kralj Peter že odpotoval na konferenco.

Ranjence bodo prepeljavali z aeroplani

Poveljstvo armadnega zračnega prevoza je naznanilo, da bodo prvi ranjeni pripeljani tekom enega tedna na La Guardia in Floyd Bennett letališči. Nekateri bodo pripeljani naravnost z letališča v Normandiji, drugi pa iz Anglije.

Ranjence bodo prevažali v velikih štrimotornih tovornih aeroplanih, katerih vsak bo imel prostora za kakih 24 ranjencev. Kadar bodo aeroplani prileteli na letališča, jih bodo čakale ambulance, ki jih bodo odpeljale v vojaške bolnišnice. Ko se bodo nekoliko pozdravili, bodo ranjenci prestavljeni v vojaške bolnišnice v notranjosti dežele, kjer bodo najbližje svojemu domu.

KUPITE EN "EXTRA" BOND DANES!

Upeljava brezžičnega telefona po vseh državah Brazila

Iz Rio de Janeira se tudi javlja, da je vlada Zedinjenih držav Brazilskih dala dovoljenje The International Telephone and Telegraph Corp. v Zedinjenih državah Severne Amerike, ustanoviti brezžični telefonski sistem po vseh državah in teritorijih Zjed. držav Brazilskih. Tozadevno dovoljenje je ravnokar podpisal predsednik Getulio Vargas. Ker so Zedinjene države Brazilske po teritoriju večje, kakor naša republika, bode omenjena telefonska družba potrebovala deset let za spojitve vseh brazilskih držav in teritorijev potom brezžičnega telefona. Ves za to velikansko delo potrebuje material, bode treba uvoziti iz naše republike.

Dosedaj je le sedem brazilskih držav opremljenih z brezžičnim telefonom.

Omenjena severo-ameriška družba bode takoj pričela z gradnjo 14 nadstropnega pisarniškega poslopja v Rio de Janeiro. Poslopje bode veljalo \$2,000,000.

VPAD SE JE PRIČEL... Podprite ga!
Kupite bond 5. Vojnega posojila.

Havre, najvažnejše francosko pristanišče, ki so ga bombardirale zavezniške bojne ladje.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Eleventh Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sahner, President; Ignace Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and address of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

KA OMO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO;
\$7.—; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.

"Glas Naroda" lahja vsaki dan izvenim sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 8-1343

FOTIČ SLEDNJIČ VENDOR ODPUSČEN

D-Dan (6. junija), dan, ki so ga vsi svobodoljubni narodi na svetu pričakovali s tako nestrpnostjo, dan, ko so zavezniški začeli invazijo francoske obale, je odprl novo stran v povesti človečanstva. Ravnotako, kakor bodo bodoči rodovi smatrali Stalingrad za preobrat te vojne, tako se bo smatral D-dan kot njen konec. Pri Stalingradu ni bila zlomljena samo nemška ofenziva, temveč ofenziva svetovnega fašizma. Logična posledica Stalingrada je bil Teheran, toda faktično priznanje najmočnejših osvobodilnih pokretov v Evropi, jugoslovanskega in francoskega.

D-Dan je začetek osvoboditve zatiranih narodov na svetu. Končni poraz fašizma je na dnevnem redu. Dogodki se vršijo z naglo brzino—z brzino, ki je v teku nekaj dni znato zboljšala politično situacijo v Evropi. Francoski osvobodilni pokret bo, čeprav se ni dobil formalno političnega priznanja, bo upravljal francoski teritorij, ki bo osvobojen od sovražnika, takoj ko teritorij ne bo spadal več v vojno cono. V Italiji, je kralj Viktor Emanuel odstopil s padcem Rima, a Badoglio je moral odstopiti kot ministrski predsednik. Današnja vlada Bonomija pomenja velik korak naprej v demokratizaciji Italije. V grških političnih krogih se opazja razčiščevanje dokaj nejasne situacije. Res je, da nova Papandrejeva vlada nima zastopnika najmočnejšega gibanja v domovini EAM, a vprašanje kraljevega povratka v domovino je rešeno. Narod bo vprašanje rešil s plebiscitom, in samo v neverjetnem primeru, da bo narod glasoval za kraljevo vrnitev, se bo kralj smel vrniti.

Kar se tiče Jugoslavije, ki je edina država, ki ni čakala na rešitev od zunaj, so nastopile v zadnjem času velike izpremembe. Puričeva vlada, ki je javno in odkrito delala proti osvobodilnemu gibanju, je razpuščena, Narodni izdajalec Draža Mihajlovič je slednjič prenehal biti vojni minister. Bivši ban Hrvatske, dr. Ivan Šubašić, je sprejel od kralja mandat, da sestavi novo vlado z namenom, da doseže sporazum s Titom. Dr. Šubašić bo odšel v prihodnjih dneh v Bari. Med tem pa je pred svojim odhodom uredil vse, kar so vsi jugoslovanski demokrati pričakovali od njega. Odpustil je tukajšnjega "jugoslovanskega" veleposlanika Konstantina Fotiča.

Vsakdo, ki se je udeleževal javnega dela med našimi izselenci, ve, kako fatalno vlogo je igral v naši sredi K. Fotič. Imenovan za poslanika od Hitlerjevega in Goeringovega prijatelja Milana Stojadinovića, je Fotič ves čas svojega bivanja v tej deželi vodil politiko proti interesom ljudstva v Jugoslaviji. Po zlomu bivše Jugoslavije, ko je vlada pobegnila v tujemstvo, je Fotič postal opora reakcionarnih jugoslovanskih politikov v begunstvu. Vse njegovo delo je bilo naperjeno proti edinstvu jugoslovanskih narodov. Zakulisno je stal za "Ameriškim Srbobranom" in "Srbsko Narodno Odbrano" v njihovi profašistični in ozko-šovinistični delavnosti. Samo njegova zasluga je, da srbska emigracija v tej državi ni solzna.

Takoj po vojni kapitulaciji Jugoslavije so prišle preko Fotiča vesti o izdajstvu hrvatskega naroda. Krivda ni bila vzeta na Pavelića in ustaše, temveč na celotni narod hrvatski. Ko je Hitler preko Pavelića izvedel pokolj srbskega ljudstva v "Neodvisni" Hrvatski, so Srbobran in drugi Fotičevi agenti začeli strašno kampanjo proti vsemu, kar se imenjuje hrvatsko. Doktor se je mislilo, da se Mihajlovič bori proti Nemcem, je bilo med jugoslovanskimi Amerikanci edinstvo popolno, toda Fotič se je tudi takrat boril proti edinstvu. Ko je Fotič videl, da Mihajlovič ni "nevaren" za interese njegove klike, temveč pripravljen, da ji služi, tedaj je bil Mihajlovič lažno povzdignjen kot simbol odpora srbskega naroda. Splošno znana je tajnost, da so strašne obtožbe in falsifikati proti Narodno-osvobodilnemu gibanju prihajali naravnost iz poslaništva. Fotič, predstavnik preživele apizarske klike, je kmalu videl, da je maršal Tito in njegovo ljudsko gibanje največji sovražnik vseh profašističnih elementov v državi. Zaradi tega se je boril z vsemi sredstvi, da diskreditira v očeh svetovne demokracije najlepše gibanje v zgodovini našega naroda. V svojem peklenem delu je na žalost imel začasen uspeh, vendar pa ni mogel zrušiti narodnega gibanja in neminljivega teka zgodovine. Fotič nikdar ne bi bil imel uspeha, če bi se bil natančno samo na jugoslovansko reakcijo, toda kot profašist je bil v tesni zvezi z mednarodno reakcijo in apizarskimi krogi, ki so podpirali njegovo destruktivno delo.

Demokracija koraka v vseh državah zmagovalno naprej. Stari, preživeli ostanki predvojne apizarske Evrope čimdalje bolj iginjajo in so obsojeni na politično smrt. Nove, zdrave moči stopajo na čelo Jugoslavije in drugih evropskih držav.

Nova doba, — doba "malega človeka" se poraja.

(ZOJSA.)

TITOVE "PRASKE" PORASLE V VOJNO

Ta članek je bil objavljen v londonski izdaji dnevnika THE STARS AND STRIPES dne 23. maja. Izdaja ga ETOUSA ali European Theater of Operations of the United States Army. Združeni odbor južnoslovanskih Amerikancev je dal natisniti brošuro, katere vključuje originalne članke, na katerih bazira to poročilo.—SANS.)

Na Titovem ostro izklesanem obrazu, podobnem ameriški Indijanci, se navadno poigrava smehljaj. Maršal ima dober vzrok za to.

Kot poveljujoči general partizanov — jugoslovanske narodne osvobodilne vojske — ima veliko opraviti z jugoslovanskim načinom gerilske borbe, o kateri so zavezniški vojaški izvedenci rekli, da "nemška armada lovi svoj lastni rep v Jugoslaviji."

Titova vojska partizanskih mož in žena, katerih povprečna starost je le 25 let, bo kmalu doprinesla več direktne in močnejše pomoči zavezniški vojni kampanji. Take zglede vsebujejo depeshe, poslame sem od zavezniških poročevalcev, ki so sedaj prvičkrat intervjuvali Tita v njegovem gorskem stanu.

"Sedaj bi lahko poslal zavezniškim na razpolago 150,000 vojakov za akcije kje drugje, če bi bila vsa Jugoslavija osvobodjena," je dejal Tito, "kasneje pa mogoče še dvakrat toliko."

"Polovica Jugoslavije je že osvobodjena, vzhle šestim nemškim ofenzivam proti nam. — Prepričan sem, da Nemci ne bodo zmožni nadaljevati ofenzive v Jugoslaviji, če se zadosti zgodaj odpre druga fronta, in narodna osvobodilna vojska bo pričela protiofenzivo na vseh sektorjih fronte."

"Narodna osvobodilna vojska Jugoslavije se bo vojskovala skupaj z zavezniški, dokler ne bodo nemški in drugi sovražniški popolnoma uničeni."

To je, kar jugoslovanski general pričakuje od svoje armade in sledeče so nekatere točke o tej vojski, ki jih je pred kratkim omenil partizanski oficir, ki je došel v London:

Titova armada ima danes preko 10,000 ranjencev. Operacije pogostokrat izvršujejo živinozdravniki z nerodnimi noži, ker primanjkuje zdravniških potrebščin, instrumentov in treniranih kirurgov. Polovica vojske je brez kruha že tri mesece.

Na neki vetrom izpostavljeni ravnic, ki jo obkroža strmo skalovje, kjer sta britanski major in ameriški letalski kapitan imela v nadzorstvu obratovanje, je poročevalec opazoval spuščanje petindvajset ton streljiva in zdravniških potrebščin, ki jih je po zraku pripeljala cela procesija vojaških transportnih letal.

To se je zgodilo v eni noči in le na enem izmed mnogih takih izmetalnih prostorov, ki so raztreseni po raznih krajih "osvobodjenega" dela Jugoslavije. Na nekem drugem kraju v bližini je bilo isto noč spuščanih 15 ton.

Ta zavezniška posluga jugoslovanski vojski je odvisna popolnoma od zahteve. Karkoli se najbolj potrebuje, jim je prineseno, če je le človeško mogoče.

Ameriški poročevalec Stojan Pribičević, ki je govoril s Titom v hrvaščini v njegovem glavnem stanu, je narisal sledečo sliko o svojem priobodu v jugoslovanski osvobodjeni teritorij:

Pred nekaj tedni je neki višji zavezniški uradnik v sredozemskem ozemlju izrazil dvom, da bi se katere jugoslovanske pokrajine mogle nazivati "osvobodjene" v pravem pomenu besede.

Dobro! Srečno sem došel v partizansko ozemlje, deset milj

za bojno črto. Potoval sem 25 milj z avtomobilom. Videl sem pihajoči vlak na partizanske železnice. Šel sem skozi partizanske patrole ob cesti. Opazoval sem procesijo kakih dveh tucatov ustaških in četniških ujetnikov in obiskal zadnje zasedanje kongresa protifašistične mladine Jugoslavije. Vse to v treh urah.

Zame je bil ta teritorij zadosti "osvobojen".

Osemsto delegatov in delegatov v starosti med 15. in 22. letom je prisostvovalo tej mladinski konvenciji. Za nekatere izmed njih je to pomenilo 25 dni težavnega pohoda preko gorovja in spopade med potjo z nemškimi in kvizlinškimi četami. Ti mladi Jugoslavlani, ki tvorijo hrbenico Titove vojske, so stali in ploskali, ko so bili imenovani Roosevelt, Churchill in Stalin.

"Toda šum, ki je dobesedno pretresal steno," poroča Pribičević, "je bil ritmični krik 'Tito, Tito' in ploskanje z rokami v tempu, kakor ropotanje številnih tom-tomov."

Petnajst nemških naskočnih bombnikov je skušalo bombardirati Tita v njegovem glavnem stanu, visoko v gorah, toda dosegli so isti efekt na njegovo trdnjavo, kakor bolha, ki pika bika po hrbtu.

Titov glavni stan je zaporedna vrsta naravnih duplin, ki se stekajo v galerijo ob strani globoke vrzeli. Njegova delovna soba je opremljena preprosto, razen nekaj nedomačega — kosi svile od padal pokrivajo stene in iz iste robe so napravljene tudi senčniki nad električnimi luči. Dolga obedna miza, pisalnik, divan, nekaj lesenih stolov, tvorijo vso opremo.

Pribičević in John Talbot, britanski poročevalci, opisujeta Tita takole:

Srednje, toda atletske postave je, dvignjene glave, skoraj blondinec, sivih oči in velikih obrvi in fino izklesanega obraza, ki liki ameriški Indijanec. Stalno se smehlja. Tito je tudi velik kadilec.

Samo lavorovi peresi na ovratniku in rokavu njegove suknje ga označujeta za vrhovnega poveljnika narodne osvobodilne vojske Jugoslavije.

Hrvaščino govori s slovenskim naglasom, angleščino glado čita in razume, toda je ne govori, ker se sramuje morebitnih napak. Govori tudi perfektno nemško, rusko, kakor tudi francosko. (Slovenski akcent v njegovi hrvaščini mogoče izvira iz dejstva, ker je bila njegova mati Slovenka, kar je tudi njegova druga žena. Opomba prev.)

Med kosilom v Titovem stanu je bil serviran kaviar, darilo ruske vojaške misije, in — "pumpkin pie".

"Jeep", s parašuto spuščeno darilo zavezniške misije, je Tita prijetno razveselil in poročevalec je povedal, da na njega in privezni voz lahko naloži 12 mož in jih popelje kamorkoli. Nekeč je z "jeepom" prebredel poplavljeni polje.

Glede Nemcev se je Tito izrazil takole: Nemški vojak ni več, kar je bil. Moralo vzdržati pri občutku prvega udarca. Če prvotni naskok ne uspe, tedaj ma pada srce v hlače.

Vodja partizanov je priznal, da so zavezniški precej pomagali z dovažanjem potrebščin po zraku, toda že po lastni naravi taka pomoč ne more biti obsejna. Je kot kapljica vode z morje. Toda pristavljen je, da je dostavljanje potrebščin po zraku odpravilo partizanom

Maršal Tito

Rizba iz knjige, ki jo je spisal Howard Fast: "The Incredible Tito".

problem težavne in nevarne transportacije. Mesto, da prevažajo potrebščine peš ali jih vlačijo z volj iz enega kraja v drugega, sedaj partizanska komanda daje direktivo letalom, kje jih naj spuste na zemljo.

Moč svoje armade po šestih nemških ofenzivah letošnje zimo je Tito na kratko opisal s temi besedami: "V dobi med šestimi ofenzivami in današnjim dnem se je večina naših divizij številno povečala od 10 do 40 odstotkov. Poleg tega smo ustanovili novo divizijo in brigade, tako da smo lahko formirali več vojaških zborov in zvišali celoto na precej zborov." (Vsled opreznosti se ne sme navajati točnih podatkov. Op.)

Titova armada sestoji: 44% iz Srbov, 30% iz Hrvatov, 10% iz Slovencev, 5% iz Črnogorcev, dva in pol odstotka iz muslimanov in iz drugih narodnosti, vključno s italijanske enote.

Razpravlja o povojnem zgledu narodnega osvobodilnega gibanja, je Tito rekel: "Želimo močno in nezavisno Jugoslavijo, zgrajeno na demokratičnih načelih. . . Naša želja je nadaljevati tesno z našimi zaveznički tudi po vojni, posebno z Veliko Britanijo, Združenimi državami in Sovjetsko unijo."

Prišlo je poročilo, da se tisoče nemških čet zbira v severozapadni Bosni, ter prodirajo v ta sektor. Tito je bil vprašan, če bo preselil svoj sedanjí stan. "Morda, morda pa ne," je odgovoril. "To ne pomeni dosti. To je druge vrste vojna." Akoravno bi močni nemški skupini bilo mogoče prebiti se čez gorovje po poznanih cestah, je poročal Talbot, nimajo Nemci zadosti moči, da bi obdržali kraje, skozi katere bi prišli in partizani bi jih obkolili od zadaj.

Zavezniški vojaški izvedenci prikazujejo, da sestoji partizanski način vojskovanja z umikanjem pred tanki, nato pa od zadaj udarjajo po Nemcih in odsekajo sovražnikovo pehoto. Kadarkoli Nemci prodirajo, drže le zemljo, na kateri stojijo, in vsaka njihova kolona se mora boriti na dveh straneh — spredaj in zadaj. To je proces, o katerem pravijo, da nemška vojska "lovi svoj lastni rep v Jugoslaviji."

POUČNE KNJIGE

Mlekarstvo

Spisal Anton Peca. 8 slikam, 148 strani. — Knjiga za mlekarje in farmerje v splošno. Cena 50c

Pohorske poti

Spisal Janko Glaser

Cena 50c

Obrtno knjigovodstvo

208 strani. cena. — Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stavbo, umetno in strojno ključavničarstvo ter strojno umetnost.

Cena \$1.—

Angleško slovensko Berilo

(F. J. Kern) — Velika knjiga

Angleško slovensko Berilo

Cena \$2.—

Knjigarna

Slovenic Publishing Co.,

216 W. 18th St., New York 11

RAZGLEDNİK

UMETNI GUMIJ SE IZDELUJE V POVOLJNIH KOLIČINAH

Iz Los Angeles, Cal., se javlja, da izdelujejo sedaj v južni Californiji umetni gumij, ki je baje boljše in bolj trpežne kakovosti, kakor gumij, katerega izdelujejo iz gumijevega drevja v tropičnih pokrajinah. Dosedaj je delo v teh tovarnah v toliko napredovalo, da se izdelata vrste gumija vsako leto po 90,000 ton. Z izdelavo te vrste gumija se dosedaj bavi šest raznih družb, katere so se združile v skupno družbo pod imenom "California Synthetic Rubber Project". Gumiju, katerega izdelujejo te družbe, so dali ime "Buna-S", in lastniki teh tovarn izjavljajo, da bodo ljudje, ko se seznanijo z izbornostjo kakovosti tega gumija, kupovali le te vrste gumijeve izdelke.

Ako bi omenjenih 90,000 ton te vrste gumija uporabili le za izdelovanje gumijevih obročev za kolesa avtomobilov za civilno porabo, potem bi lahko izdelali iz te količine vsaki dan po 54,000 takih obročev. Toda za sedaj se izdeluje iz imenovanega količine umetnega gumija, veliko število obročev za truke in za razne vojne potrebščine, zlasti za aeroplanse.

Omenjenih šestih družb je zgradilo v južni Californiji velikanske tovarne. Večina starih teh tovarn je steklenih in samo v eni od njih je toliko je klenih in drugi cevi, da bi segale v eni sami vrsti vse do mesta San Francisco, na severni Californiji. Zopet v drugi izmed teh tovarn, porabijo vsako minuto po 1200 galonov morske vode. To vodo sesajajo posebne parne sesalke iz Pacifika, in jo rabijo za ohlajitev svojih izdelkov.

Pri izdelovanju umetnega gumija se porabi tudi ogromne količine mila.

Omenjene tovarne za zgradje ne na zemljišču, ki je 250 akrov veliko. Povsem naravno je, da bodo te tovarne obratovala tudi v povojnem času, oziroma, ko bodo zopet izdelovali naravni gumij, kajti te vrste gumija

Oglasi se naj

SIGMUND GORDON, biva-

joč nekje v Brooklynu. Zanj

ima neko važno sporočilo: —

Foreign Inquiry Service of the

Brooklyn Chapter of the American

Red Cross, 375 Jay St.,

Brooklyn, N. Y.

NOVA IZDAJA

Hammondov

SVETOVNI

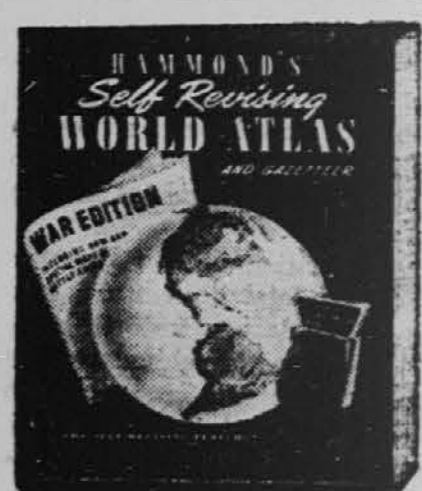
ATLAS

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti našim poročilom.

Zemljevidi so v barvah.

Cena 50 centov

Naročite pri: "G L A S U NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

Mali Oglasi
imajo velik uspeh

Prepričajte se!

PISMO NEZNANEMU PRIJATELJU

(Sledeči članek je bil napisan specialno za naš tisk v Ameriki od katoliškega duhovnika pri Narodno Osvobodilni vojski, JOSIPA VOLARIČA.)

Prešlo je že nekaj let, odkar pripadajo katerikoli veri in naje naša domovina v plamenih in ti ne veš, kaj se dogaja tu pri nas. Ker se mi je nudila prilika, da napišem par vrstic, ti hočem v kratkem povedati, kaj se je dogajalo in se dogaja pri nas. Dobro veš koliko so pripovedovali v domovini in izven nje, kako močna je naša država, ker ima močno in dobro opremljeno vojsko pod vodstvom modrih generalov. Veš, koliko so govorili o našem edinstvu in enakopravnosti, o dviganju narodnega gospodarstva, o skrbi za brezposelne itd. Medtem pa se je aprila '41 pokazala prava slika Jugoslavije. Bili smo nenadoma in po krivici napadeni, ne da bi grozili komurkoli in pretili komu z vojno. Naši slavni vodje, civilni in vojaški so pobegnili v prvih dneh, a mi smo ostali na bojnem polju brez pomoči, siva in pravega orožja. Bili smo prevarani in izdani od domačega sovražnika, pregaženi in ponižani od tujcev. In od tedaj se je začelo naše novo, a težko življenje. Domovina je podjarmljena in razdeljena med ropajoče fašistično-svabske bande in njihove sluga. O-stali pa dve skazi: Nezavisna država Hrvatska in Nesvobodna Nediceva Srbija. In tedaj se je začela prava Kalvarija našega naroda. Nemško-italijanska — ustaška koncentracijska taborišča so se polnila, naše naselbine so gorele, naše prebivalstvo je bilo ubijano v masah. Ljudstvo ni dolgo premišljevalo. V brda, v gozdove! Tako se je začelo naše Narodno Gibanje, prvi partizani branitelji ljudske pravice in svobode, maskevali nedolžnih žrtev fašistično-nacistične agresije. Že tri leta besni naš boj na življenje in smrt. Vsi se borijo: moški, ženske, mladi in stari. Lačni in raztrgani, v vročini in mrazu, s pesmi in smehom gredo v boj. Vsak dan nas je več. V hribih in gozdovih je vse živo. Zraven tega pa vlada povsod popolna disciplina in red. Tam so borci, žene in otroci, stari in mladeniči, kmetje in uradniki, zdravniki in duhovniki, učitelji in profesorji, vsi poklici in stanovi, pa raj

Rev. Josip Volarič

svojimi prijatelji tam, povečjim resnico o naši domovini, kakor ti pišem. Reci jim, da se

približuje dan vstajenja našega tlačenege in izkrcavljenege naroda. Ljudsko vstajenje prihaja! Zora se svita in že se vidi jo prvi obrisi sončnega dne svobode. S pomočjo naših velikih zaveznikov, bratske Rusije, Amerike in Anglije in z našimi napori in s pomočjo Pravice Božje, bomo zmagali. Naša domovina, federativna Jugoslavija bo postala svobodna. Oživila bodo naša požgana sela, povrnila se bodo razgane družine nazaj v svoje domove, sovražnik bo premagan, a mi svobodni v miru, svoji na svojem. Pozdravlja te

JOSIP VOLARIČ,
brig. vojaški duhovnik,
Zona operacij, 7. V. 1944.

GOEBBELS IN NEMŠKA PROPAGANDA

O izgubi Rima je Goebbels enostavno poročal, da je to velik uspeh Nemčije, kajti na ta način bode "italijanski problem" — v kolikor pride Nemčije v poštev — popolnoma in za vedno odpravljen.

Kmalu potem je Goebbels javil svojim nacijem, da bodo nemške vojske kmalu poznale zaveznike — v morje. Toda njegova poročila ni nihče v Berlinu vpošteval, kajti prebivalstvo si je napravilo o položaju povsem svojo in neodvisno sodbo.

In ako bode vpad zaveznikov še v nadalje tako uspešen, kakor dosedaj, — za ta slučaj je Goebbels že pripravil svoje naznanilo: v tem slučaju bode enostavno naznanil "svoje" ljudstvu, da je Francija itak brezpomembna privesa — "trudjave" Evrope, in da so prave obrambne črte te trdnjave nekako ob reki Reni, ozirom ob mejah prave Nemčije. Te trdnjave so seveda — "nepremagljive kakovosti."

Čim bolj pa ta propaganda napreduje, temvečja postaja mučnija prebivalstva Nemčije. In ko bode prebivalstvo Nemčije izvedelo resnico, se bode tudi Goebbels prepiral, da je s svojo propagando zaveznikom izdatno bolj koristil, kakor pa škodoval.

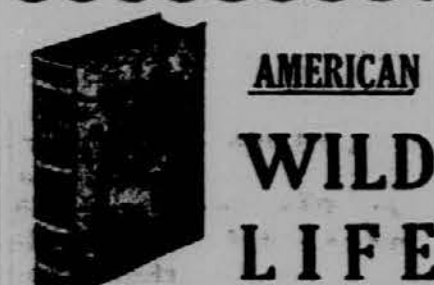
JUNAŠTVO NEMŠKEGA VOJAKA

Hubert Ludwig je nemški vojak; star je le 20 let. Na levem rokavu svoje bluze ima prišit srebrni napis "Adolf Hitler". Te dni so ga vjeli na francoski fronti in medtem, ko so drugi nemški jetniki stali pozorno v vrstah, se je Ludwig enostavno vsedel na travo, in sploh ni hotel odgovarjati na vprašanja zavezniškega častnika. Potem je pa vendarle klaverno povedal, da je tri mesece služil v Hitlerjevih gardi v Berlinu kot vojak. "Hitlerjevih mladeničev". Govoril je hitro in pri tem tudi omenil, da je član "gosposkega nemškega naroda."

Vprašali so ga, je li vedel, da prihajajo zavezniki v Francijo. Odgovoril je: "Ja", in pristavil, da vojna še ni končana.

Ludwig je vse svoje mlado življenje preživel v Hitlerjevih sanjah, kajti v vseh letih njegove mladosti so mu vbijali v glavo, da je on član naroda, ki bode gospodaril vsemu poznemu svetu.

Na dan vpada zaveznikov v Francijo, je bil Ludwig le pet minut v pravi vojni — in potem — je nataknil bel robec na bodalo svoje puške in se predal zaveznikom.

V knjigi je natančno popisano življenje posameznih živali, žirčih na suhem, v morju in v zraku, tako da bo vsakdo, ki ljubi naravo in njeno pestro živalsko, knjigo bral s velikim zanimanjem, ker bo v njej našel marsikaj iz življenja divjih živali, kar mu dosedaj še ni bilo znano.

Prvotno je bilo namenjeno to veliko delo izdati v petih knjigah, toda je slednjič izšla v eni sami knjigi, ki pa pri vsem svojem skrajšanju vsebuje popolni popis življenja AMERIŠKE DIVJAČINE.

Knjigo bo z ničkom bral levec, ker naveda in popisuje vse živali, ki jih je dovoljeno in prepovedano streljati; farmer, ker so popisane živali, ki na polju koristijo ali škodujejo ter slednji ribi, ker so v knjigi naštet VSM RIBE, KI ŽIVE V AMERIŠKIH VODAH.

Poleg poljudnega popisa in pripovedovanja vsebuje knjiga 327 SLIK (fotografij); 6 slik v naravnih barvah, v velikosti cele strani, ter ima 728 strani. Velikost knjige je 9 x 6 inčev. Knjiga opisuje senave, ptice, ribe, kačje in živali, ki so ravnotežje na suhem kot v vodi doma. — Vezana je v močno platno s steklenimi črkami.

V ANGLEŠČINI

Cena \$3.50

Naročite pri:

KNJIGARNI

Glas Naroda

216 WEST 18th STREET

New York 11, N. Y.

OSVOBOJENJE

Naša dolžnost je, da podpiramo osvobodilne armade s tem, da kupimo VojBonde do naše skrajne zmožnosti.

INTERNATIONAL BUSINESS MACHINES CORPORATION

Pomanjkanje moke?

Glasom poročil, ki prihajajo iz zapadnih in jugozapadnih držav, postala je zaloga pšenice v naši republiki dokaj majhna v primeru z količino moke in pšenice prejšnjih let. Tudi se poročila, da bodo tekom prihodnjih par tednov mnogo parnih mlinov za nedoločen čas zaprti vsled pomanjkanja pšenice lanskega pridelka. Farmerji imajo sicer še dokaj pšenice v svojih domačih zalogah, toda vsled prenizkih cen, ki so določene po vladi na pšenico, svojih lastnih pridelkov sedaj ne pošiljajo na trg.

Početkom julija, ko se prične žetev, se bodo zaloge pšenice naravno povečale, toda to dejstvo se ne bode izboljšalo sedanj položaj lastnikov velikih parnih mlinov. Letošnja pšenica je treba namreč mešati z lanskim pridelkom, ker le na ta način je mogoče zadovoljiti zahteve velikih pekarn v vseh državah. Običajno v teh mlinih pomešajo početkom žetve deset odstotkov nove pšenice z 90-imi odstotki pšenice pridelka prejšnjega leta. Ti odstotki se potem polagamo povečanje.

Vladina administracija teh pridelkov običajno pridrži nekako 125.000.000 bušjev stare pšenice, oziroma pšenice pridelka prejšnjega leta. Ako bi administracija izdala dovoljenje, da se ta pšenica sedaj pošlje mlinom, bi bilo vse v redu, v kolikor pride vsakdanji kruh v poštev. Toda imenovana količina je pred vsem namenjena za krmo goveje živine. Posledica temu bode, da bode velikim pekarnam primanjkovalo moke. Te pekarnice so sicer že podpisale potrebne pogodbe z parnimi mlini, toda slednji ne bodo zamogli ugoditi tem pogodbam vsled zgoraj omenjenega pomanjkanja pšenice.

Iz zapadnega Kansasa se tudi javlja, da bode pšenica, katero bodo posejali prihodnjo jesen, dokaj dražja, kakor je bila pšenica, ki so jo posejali minule jeseni.

DELO DOBE

Čistilec pisarn, samo iznurnjeni. Ute od 7 zvečer do 1. zjutraj. Plača \$24 na teden. Vprašajte na: 165 Fulton Str., Soba 307, New York City.

Zahvala za velikodušni dar

"Glas Naroda", New York. Cenjeni: Potrjujemo prejem Vašega čeka v znesku \$31.35, nabrane na pikniku Sl. pevskega društva "Slovani", dne 11. t. m. s prodajo partizanskih zvezd. V imenu Slovenskega ameriškega narodnega sveta in trpečega naroda v stari domovini, se Vam kakor tudi Mr. Vavpotiču in mali Miss Josephine Peshel kar najiskrenejšo zahvalimo za ta velikodušni dar naši organizaciji v podporo. Vse hvale verden čim je Mr.

Vavpotiča, ki se je potrudil, da je partizanske zvezde izdelal in jih na to brezplačno naklonil v plemeniti namen, in ravnotako je tudi vse hvale vreden trud male Miss J. Peshel, da so se te zvezde spravile v denar. Za to še enkrat: iskrena hvala obema za njihovo požrtvovalnost in naklonjenost.

Z bratskim in narodnim pozdravom,

Slovenski Ameriški Narodni Svet, Mirko Kuhel,

izvršni tajnik.

ČITATELJEM je znano, kako se je vse podražilo ta ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebščine. Da si rojaki zasigurajo redno dopolnjevanje lista, lahko gredo upravništvu na roke s tem, da imajo vedno, če le mogoče, vnaprej plačano naročnino. ALI NE BI OBNOVILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES in ne čakajte na opomin, ker s tem prihranite upravništvu nepotrebne stroške?

NAJBOLJŠI PRIJATELJ

V NESREČI VAM JE:

SLOVENSKA NARODNA PODPORA JEDNOTA

BRATSKA, DELAVSKA PODPORA USTANOVA

Sprejema moške in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

Članstvo: 64,500

Premoženje: \$11,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Samo nekaj teh knjig je na razpolago!

SPISANA V ANGLEŠČINI

VRTNARSTVO ... SADJEREJSTVO ... POLJEDELSTVO

The Garden Encyclopedia

Cena knjige:

\$3.50

V LIČNI IN TRPEŽNI PLATNENI VEZAVI

Skoro 1400 strani — 750 Slik

Popolni voditelj za vaš vojni vrt.

Popolna vsaka beseda, vsaka stran, vsaka slika — mnogo NOVE snovi novih ilustracij!

EDNA VRTNARSKA ENKLOPEDIJA ZA DOMAČO POTREBO! Ni visokih besed — vse je jasno, razločno, uporabno.

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 West 18th Street

Združeni narodi potrebujejo ves odvisni živ, ki ga je mogoče pridelati v Ameriki... Vsak lahko nekoliko pomaga, ako mu je mogoče letos obdelati VICTORY VRT. Pripravite se za to delo že sedaj!

Tukaj je v eni sami knjigi VSE, KAR VAM JE TREBA VEDETI O TEM-KAR ŽELITE PRIDELATI! 10.000 slikov vam podrobno pokaže vse o vrtinarstvu, o saditvi in sejanju, o gnojenju in oskrbi vrta. Najnovije pa je VRTNARSTVO BREZ ZEMLJE: nova metoda za uničevanje škodljivcev, gojenje divjih rastlin, nove sestavine cvetlic — Abecedno kazalo vam pove takoj, kar želite. Prirejeno za vsako posebej v Združenih državah, za vsako zemljo in vsako sezono.

To knjigo je uredil E. L. D. SEYMOUR, B. S. A., poznana oseba v vrtinarstvu, ki ga cenijo vrtarški izvedenci.

New York 11, N. Y.

PROKLETA

Spisal EMILE RICHEBOURG
Iz francoščine prestavil J. L.

(59)

"No, naposled je tukaj, brhka moja bratranka!" zakliče stari Parizel z glasom, kakor bi prihajal iz trobente. "In še vedno lepša postaja!" To reki jo potjubi na obe lici, ne da bi ga bilo kaj sram. Fran je gledal ter se muzal. Rouvenat pa se je čudno namrdnil.

Sedejo k mizi. Stari Parizel je popil precejšnjo množino burgundca ter je postajal vedno glasnejši. Čenčat je o vsakovrstnih neumnostih, kar mu je "sploh padlo v debelo glavo." A njegovi dovtipi niso nikogar veselili, razen lepega Frana, ki se je svojemu očetu debelo smejal in mu odobral vsako izjavo.

Enkrat pa reče Parizel, hehetaje se, gospodu Mellieru: "Ti, poglej le Blancheo in Frana! Ali bi ne bil to lep par? On je osemindvajset let star, ona bo kmalu devetnajst..." — Reki udari v glaven smeh.

Rouvenat je trepetal jeze...

16

Po obedu je šla Blanche v svojo sobo, kajti čutila je potrebo, da sama razmišlja.

Kako se jej je bilo izpremenilo življenje v teh treh dneh! Kako čudno jej je bilo pri sreči! Vsa brezskrbnost jo je bila minula, izgubila je bila vso neprevzetost, pa si pridobila zavest, da živi in čemu da živi.

Oče Parizel je v tem sledil Mellieru v njegovo sobo.

"Reciva zdaj pametno besedo, gospodine bratranče!" reče, stopivši v sobo.

"Meni je prav!" odgovori Mellier. "Kaj mi imaš povedati? Lahko si mislim, da nisi prišel sem le gledat svojega sina. Ali potrebuješ zopet denarja?"

"Haha! Če človek ni bogat, potrebuje vedno denarja. Dolžan sem ti že lepo svoto, Jacques! Pa, če ti ni pretežko, lahko bi mi tudi danes pomogel s tisočakom."

"Dobro, dati ti ga hočem!"

"Dobro! A to še ni vse, kar mi je na sreči; rad bi še nekaj izpregovoril s teboj v zadevi mojega Frana."

"Nu, kaj je s Franom?"

"Ali ni čvrst dečko to?"

"Da, precej močan je."

"To ti je orjak, bratranče moj, pravi Golijat! Gotovo dočaka sto let! In ali si zadovoljen z njim?"

"O tem moraš vprašati Rouvenata"

Parizel se grdo namrdne. "Ni potreba!" se zareži. "Jaz vem, koliko je vreden moj sin. To ti je delavec! Pravi vprežni konj! Poln je slavoheleja, a njegova glava je železna! Če si kaj vtepe v glavo, mora to izvršiti! Pri tem pa je inteligenten, spreten, ročen. Priučil se je kmalu gospodarstva, in zdaj bi že prav lahko nadomestil starega Rouvenata."

"Rouvenata ne more nihče nadomestiti!" seže mu Mellier v besedo.

"Seveda ne, seveda ne! A mi smo vsi umrjoči!"

"Pomiri se, Parizel. Stari moj Rouvenat je zdravejši in trdnější, kakor pa marsikak mladenič! On me izvestno davno preživi."

"Lepo, bratranče moj; pa star je Rouvenat vendarle, in ne bi škodovalo, da mu daš zanesljivega pomočnika."

"Rouvenat ne zahteva nikakršnega. Hlapci so vsi pridni in zanesljivi."

"A Fran naj bi bil sčasom vendar nekaj več tukaj kakor priprosti hlapec! Saj je vendar tvoj sorodnik, Jacques! In kot takemu vendar pritiče, da malo vodi tvoje gospodarstvo."

"Rouvenat si v tem oziru ne pusti ugovarjati, Parizel. In ima tudi prav, kajti služi že mnogo let vrlo in zvesto. Tako vidiš, da mi ni mogoče..."

"In vendar bi bilo mogoče!"

"Kako pa?"

"Blanche je za možitev, in Fran je zaljubljen vanjo do nšes."

Jacques Mellier nemirno pogleda ter vpraša: "Kaj tako je?"

"Da; ti umeš... kpa ženitnina bi bila to!..."

"Samo, če bo Blanche zadovoljna."

"Z dvajsetim letom ima vsaka dečlica veselje, možiti se."

"Seveda z možem, ki jej ugaja!" odgovori Mellier.

"Fran je prav brhek mladenič, kakor se meni zdi."

"A to vselej še ne zadošča. Sicer, ne poznam še Blanche inih misli. Vsekako je treba vprašati v tej važni zadevi Rouvenata za svet."

"Rouvenat in zopet le Rouvenat!" zakriči Parizel nevoljno. "Ali je Rouvenat tukaj gospodar?"

"Stari moj prijatelj je tukaj na pristavi vse!"

"Pa saj je vendar tvoja pristava; ne-li?" Saj si ti tukaj zapovednik, ali kaj-li!"

"Jaz?" odgovori Mellier na to, z zatajeno jezo izreče ne Parizelove besede, "jaz nisem nič več!"

"Neumni slabotnež!" si misli Parizel, in oči se mu zasvetijo. "Prav z veseljem bi ti zavil vrat." — Glasno pa reče z licemersko prijaznostjo: "Dajva nekoliko razmotrivati to stvar! Ti gotovo nečeš umreti, ne da bi prej poskrbel za bodočnost svoje 'ljube matke.' Zatorej jej daš lepo doto ter jo dobro omožiš, ali napraviš vsaj oporoko, ki bo de njej na korist."

(Nadaljevanje sledi.)

Back the Attack!

"STRIC SAM: PODPRLI TE BOMO
100%, DA BO 5. VOJNO POSOJILLO
DELEŽNO ZAŽELJNEGA USPEHA!"

Ignac Musič:

MED VALOVI PROPAGANDE

Ali se mogoče ne varamo, ko pripisujemo vse propagandi, in smatramo vse za propagando? En čas se že vzame, toda kar naprej in vsako stvar, ki nam ne ugaja, pripisati propagandi, je pa skoro nesmiselno. Vsakdo ve, da nekaj jo je; in mogoče jo je še celo veliko, toda mnogo te propagande pa temelji na dejstvih, ki jih ljudje poznajo in so jim jako jasna: pravzaprav postajajo jasnejša z vsakim dnem.

Vsa stvar se čezdalje bolj predela; kot težka lava, ki leze po pobočju hriba; in nekaj nas je, ki gledamo malomarno, ker drugega tako ne kaže in drugi pa zopet rinemo z vso močjo, da vse nekako hitreje gre. Pri vseh naših početjih in pri vseh naših simpatijah, je pa tam narod, ki govori in bo govoril, ter je popolnoma upravičen, da govori tako, kot je narodu v korist.

Prišli smo v čas, ko se ljudstva zavedajo svojih pravic, in če teh pravic ne bo, ali če se poskušajo zamisliti tako, da bo narod spoznal, da se ga hoče vleči za nos, ne bodo vse šole in vse učenje nič pomagalo, ker narodu je prav tako škodljiv učen sovražnik, kot vsak drug sovražnik.

Vsako ve, da je slovenski narod pobožen; ponižen narod in ubogljiv. In če hoče eden vzeti naš narod in ga primerjati z drugimi, ki mogoče stoje v luči mnogo svetlejši, bo našel, da ni nikjer tiste iskrenosti. Prišli smo daleč in videli smo precej sveta; toda vprašam vas: kje smo se prišli do naroda, kjer bi se molilo, ko dan zavzoni; pred jedjo in po jedi; ko Marijo zvoni; ob petkih ob treh, ko zvoni po cerkvah in

zvečer na kolenih cel rožni venec, predno gredo k počitku. Še se spominjam, ko sem šel po vasi, ob času, ko je noč legla na zemljo in se je slišalo iz temnih ali malo razsvetljenih hiš, kako so družine kleče na podu glasno molile rožni venec; ne v eni, pač pa do malega v vsaki hiši.

Pa to ni vse; naš narod ni molil, da bi se razkazoval, ker se ni imel razkazovati nikomur. Ni molil iz hinavščine, ker jo ni poznal, pač pa je molil z resnično vero v Boga in s polnim zaupanjem, da Bogu ustreže s svojo molitvijo in, da na en način ali drugi, mu bo Bog nekako pomagal iz težav in zadreg.

Tak je bil naš narod; in jaz verjamem, da je še danes. Le ta razlika mogoče da je, da je spoznal svoje prijatelje in ob enem tudi svoje sovražnike. Vsakdo ve, da pšenica raste iz zemlje proti nebu, ne od neba proti zemlji in tisti, ki sejejo po zemlji; to je med narodom, smejo pričakovati, da bo ozelele njih seme, tisti pa, ki sejejo na vrhovih nebotičnikov, imajo pa kaj slabo upanje, na kakšno žetev, ker tam se nič ne prime; zato ker je veter odnesel tisto zemljo, katero je potem pustil v vznožju hriba.

Ali ni mogoče, da naš narod črpa svojo moč ravno iz tiste vstrajne vere v Boga in pravico? Iz tiste brezpogojne udanosti in, da znajo ravno tisti, na katere se je vedno kazalo z žugajočim prstom, priti najbližje resnici. Seveda, mi bomo to zanikali; to je naša navada in najlepší izhod, kajti, mi si vse po svoje tolmačimo in s tolnačenjem je križ. Veržije in teorije so trdi orehi in se množijo, kot gobe po dežju. Pri vsaki pomembni stvari se pojavijo in se potem cepi vse navskriž, na vse pretege.

Ljudska misel gre pri veri nazaj, do križa, ko bi šli še drugi, katerih naloga je učiti Njegov nauk; in bi le malo pomislili, kam so jih privedle verzije in teorije, bi mogoče prišli do prepričanja, da kljub vsem, mogoče bi bila pa le Njegova beseda, kot taka še najboljša. Bil je ljudstvu poslan, je ljudstvo razumel in govoril ljudski jezik, tako, da ga je ljudstvo razumelo.

Čital sem iz dveh virov, ki bi si morala biti v soglasju; in vendar sta si tako nasprotna, kot ogenj in voda. En vir kaže realnost in drugi sega le po razklanem praznem mehu; to je — tava po praznoti, ki jo vsa-

kdo pozna. Narod je potegnil črto in kdor hoče biti z narodom, mora prestopiti črto, k narodu in to je danes jasno, kot beli dan. Z dvanaest čevljev dolgo palico se skoro gotovo ne bo pustil več bezati, kot bi se komu ljubilo — so ga preveč bezali do zdaj od vseh strani.

Mi tukaj smo prišli do zaključka, da je sloga nemogoča; kar je seveda vsega obžalovanja vredno. Biti pa seveda že mora res; če mi pravimo tako, ker če se enkrat pojavijo tolnačenja po svoje, je že toliko bikove v naših glavah, da pred ne odnehamo, da nas useka po nosu naša lastna prebrisnost.

Že Slovenci med seboj, smo tu taki in če pa hočemo stvar toliko raztegniti, da pričnejo govoriti o Jugoslovanih, potem je par kar že pod našo čast, da bi ne pokazali s prstom malo po naših bratih; in da bi pa govorili o južnih Slovanih? "Oh, moj Bog; to je pa že skoro greh. Zakaj neki?"

Nepotrebna organizacija

Ku Klux Klan, organizacija starih lokalnih zagrizencev, organizovana še pred državljansko vojno, katere namen je bil čuvati "pravice" lastnikov sužnjev v naših južnih državah, je nedavno prišla do uverjenja, da sploh ni več potrebna in tako so se člani te organizacije baje za vedno razšli. V mestu Atlanta, Ga., je imela ta organizacija svojo veliko palačo. In ta palača je sedaj postala katoliška katedrala v imenovanem mestu — kar je dokaj značilno.

Nazadovanje omenjenega "Klana" je tekom zadnjih let neprestano napredovalo v sled intolarentnosti, kajti "Klan" je vedno napolneval, da so njegovi nazori edino pravi in nezmotljivi. Sedaj se pa bore protestantje, zamorci in katoličani, ramo ob ramo proti skupnemu neprijatelju.

NAŠI ZASTOPNIKI

California:
San Francisco, Jacob Laushin.
Colorado:
Pueblo, Peter Cullig
Walsenburg, M. J. Bajuk.
Indiana:
Indianapolis, Fr. Markich.
Illinois:
Chicago, Joseph Bevilacqua
Chicago, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois)
Joliet, Jennie Bambich
La Salle, J. Spelch
Mascoutah, Martin Dolenc
North Chicago in Waukegan, Math Waršek
Michigan:
Detroit, L. Plankar.
Minnesota:
Chisholm, J. Lukanich
Ely, Jos. J. Peschel
John Teran, Ely, Minn.
Eveleth, Louis Goube
Gilbert, Louis Vesel
Montana:
Roundup, M. M. Panian
Nebraska:
Omaha, P. Broderick
New York:
Gowanda, Karl Strubha
Little Falls, Frank Masla
Worcester, Peter Rude.
Ohio:
Barberton, Frank Troha
Cleveland, Anton Bobek, Charles Karlinger, Jacob Resnik
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kumlje
Youngstown, Anton Kikelj
Oregon:
Oregon City, J. Koblar
Pennsylvania:
Beasemer, John Jevnikar
Conemaugh, J. Brezovec
Coverdale in okolica, Jos. Paternel
Export, Louis Supancic
Farrell, Jerry Okorn
Forest City, Math Kamla, Frank Blodnikar
Greensburg, Frank Novak
Homer City, Joseph Keria
Imperial, Vence Palcich
Johnstown, John Polants
Krayn, Ant. Tuzelj
Luzerne, Frank Balloch
Midway, John Zust
Pittsburgh in okolica, Philip Progar
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schiffrer
West Newton, Joseph Jovan
Wisconsin:
Milwaukee, West Allis, Frank Skok
Sheboygan, Anton Kolar
Wyoming:
Rock Springs, Louis Tauscher
Diamondville, Jos. Bolch

Statistični podatki o vojaških bolnišnicah

Statistični urad zvezne vlade v Washingtonu je ravnokar objavil statistične podatke o vojaških bolnišnicah, katere so brezdvomno prav lepa dekleta. Uradi je namreč izračunal, da vse vsaki dan v vsakem tednu — omoži po štirinajst vojaških bolnišnic. Tozadevni računi in podatki se nanašajo na vse dneve od pričetka leta 1944 do danes. Največ vojaških bolnišnic, se poroči na otokih južnega Pacifika. Samo tekom prvih štirih mesecev tekočega leta se je omožilo 1406 vojaških bolnišnic.

Jugoslovanski pomožni odbor v Ameriki, — slovenska sekcija 1840 W. 22nd Place, Chicago, potrebuje podporo vsakega rojaka, da lahko izvrši svoje tako nujno potrebno delo v pomoč našim v domovini.

Z I V I IZVIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v 13 dolgih poglavjih opisanih 13 rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne.

13 poglavij — 413 strani
Lično v platnu vezana.

Cena \$2

KNJIGARNA
SLOVENIC PUBL.
COMPANY
216 W. 18th Street
New York 11

TO JE KNJIGA, KI JO BOSTE RADI
IZROČILI SOSEDU, DA JO PREČITA

THE INCREDIBLE TITO

Man of the Hour

V angleščini izpod peresa slovitega pisatelja

Howard Fast-a

Povest o bojih Jugoslovancev za svobodo, o čemer ni bilo pisano še nikdar poprej.

"Najbolj razburljiva povest
v 27 letih!"

Stane 25c v uradu — 30c po pošti.

Ker je zaloga teh knjižic zelo omejena, je priporočljivo, da pošljite naročilo prej ko mogoče. K naročilu priložite v dobrem zavitku gotovino oz. znakke (Združenih držav). — Naročite lahko pri:

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING
COMPANY

216 West 18th Street

New York 11, N. Y.

SEDAJ LAHKO DOBITE

LASTNOROČNO PODPISANI KNJIGI

pisatelja Louis Adamič-a

ZA CENO \$2.50 ZA ZVEZEK

"Two Way Passage"

V tej knjigi, ki je zbudila pozornost vsega ameriškega naroda, da je pisatelj navet, kako bi bilo mogoče po sedanji vojni pomagati evropskim narodom. Iz vseh evropskih držav, tudi iz Jugoslavije, so prišli naselenci v Ameriko in pomagali postaviti najbolj napredno in najbogatejšo državo na svetu. Sedaj je prišel čas, da Združene države pomagajo narodom, ki so jim pomagali do njihovega sijaja in moči. Pot na dve strani — kakor bi se mogli ustov knjižice prebrati iz angleščine — je jako zanimiva knjiga in jo priporočamo vsakemu, ki razume angleško.

"What's Your Name"

"Človeški odgovori na vprašanje, ki se tiče sreče milijonov... Čitanje te knjige je bogato plačano." — Tako se je izrazil veliki ameriški dnevnik o tej knjigi.

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Pošiljam Money Order za \$..... za lastnoročno podpisano(1) knjigo(1):

Moje ime
Št., ulica ali Box št.
Mesto in država

"Glas Naroda"

216 W. 18th STREET

NEW YORK 11, N. Y.

Angleški Molitveniki

V krasni vezavi, najfinejšega izdelka.

"KEY OF HEAVEN" v finem usnju \$1.50

"KEY OF HEAVEN" v imitiranem usnju \$1.—

Naročite pri:

SLOVENIC PUBL. CO.
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.